СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК UKRAINIAN DAILY
УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.
OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIII. No. 1. Jersey City, N. J., Wednesday, January 2, 1935. VOL. XLIII. Ч. 1. Джерзи Сіти, Н. Дж., середа, 2 січня 1935. THREE CENTS.

ДИВІДЕНДИ В У. Н. СОЮЗІ

УРЯД ПОДАЄ ДОКАЗИ ОЖИВЛЕННЯ БИЗНЕСУ

ВАШИНҐТОН. — У передодень Нового Року урядові бюра подають ріжні факти, котрі доказують оживлення бизнесу в минулому році.

Передовсім Федеральна Резервова Рада подала, що зиски промислових підприємств були в 1934-тім році на 70 процентів вищі від зисків у 1933-тім році. Статистика про розвій промислів за перших 9 місяців минулого року показує різку поправу понад попередні місяці.

Продажі в крамницях виказують річний зріст 13 процентів. Робітничі заплати залізниць, копалень, фабрик та підприємств публичної вжиточности зросли на 25 процентів.

Адміністрація Достроєння Рільництва подає, що доходи з фарм теж зросли та що вона сподівається ще кращого зросту в 1935-тім році.

ПРОФ. НЕПРИЦЬКИЙ-ГРАНОВСЬКИЙ НА АМЕРИКАНСЬКИХ НАУКОВИХ КОНҐРЕСАХ.

ПИТСБУРҐ.—На конґресі Американського Союзу для Поступу Науки д-р Александер Грановський, професор ентомостудії над передачею недуг ростинам комахами та реферат про судії над передачею недуг ростинам комахами та реферат про борозняки, що руйнують пляни федерального уряду залісування земель. Над обома рефератами, головно над другим, вивязалася довга дискусія. Проф. Форбс з Корнельського університету брав живу участь у дискусії та зазначив, що така сама проблема існує в нюйорськім університеті. Проф. Ґрем з Мишиґенського університету теж подав свої причинки до дискусії, натякаючи на потребу таких студій, та що реферат підняв питання якраз на час.

Проф. Грановський був теж делеґатом від свого університету на конґресі наукової організації „Сіґма-Сай".

По закінченню конґресів проф. Грановський виїхав до Ню Йорку й околиці, щоб оглянути українські інституції, та відвідати Ракефелерівський Інститут для Медичного Розсліду.

КРІВАВІ БІЙКИ НА ТЛІ РЕЛІҐІЙНОЇ ВОРОЖНЕЧІ В МЕКСИКУ.

МЕКСИКО. — На передмістю Койоакан прийшло в неділю до завзятої боротьби між католиками й так званими „червоними сорочками", членами радикальної орґанізації, створеної теперішнім міністром рільництва, Ромасом Ґарідом.

Відділ, зложений з 45 „червоних сорочок", узброєних у револьвери, ножі й палки, вмаширував на передмістя підчас богослуження. Бесідники „червоних сорочок" стали висмівати католиків і кричати: „Смерть священикови!" Католики кинулися на „червоні сорочки"; ці стріляли й убили 5 людей, у тому числі одну жінку. Та це не здержало наступу католиків. „Червоні сорочки" відступили й сховалися до ратуша, де їх облягли католики. Аж поліція виратувала обложених, забравши їх до вязниці. Католики відтяли від відділу „червоних сорочок" одного з них і вбили його камінням і палками.

Президент Мексика видав публичну заяву, в котрій осуджує траґедію та обіцяє покарати виновників.

КОРАБЕЛЬ ПРОСИТЬ ДОПОМОГИ.

НЮ ЙОРК. — Грецький вантажний корабель „Меропі" вислав з Атлянтійського океану радіову депешу з просьбою скорого ратунку. Радіова телеграма подає, що він знаходиться яких 500 миль на схід від Делавар Кейпс. Каже, що буря поламала його кермовий апарат та що в кораблі зробилася проточина.

На допомогу йому поплив корабель „Ексарк", що належить до „Американської Експортової Лінії".

ЗАТОНУЛА ЛОДКА.

ТАМПІКО (Мексико) — На ріці Пануко затонула велика лодь, що плила з більшим ладунком людей, головно жінок і дітей, до Тампіко. Лодь ударилася до якогось предмету, зануреного в воді. Рахують, що потонуло найменше 25 осіб. Кажуть, що всі чоловіки добились до берега, а бистрі хвилі пірвали тільки дітей і жінок.

О. КОКЛИН ЗАПОВІДАЄ УПАДОК КАПІТАЛІЗМУ.

ДІТРОЙТ (Мишиґен). — Відомий радіоний католицький проповідник, о. Чарлз Коклин, виголосив на радіо в неділю промову, в котрій закликав конґрес „привернути людям владу над грішми". О. Коклин далі заповідав, що „вже в найближчих роках будемо свідками повного розкладу капіталізму".

Він говорив, що нинішній капіталізм ріжниться сильно від первісного капіталізму, як він починався. Нинішній капіталізм відомий загально більше зі своїх хиб, ніж з добрих сторін. Ті, що борються за вдержання капіталізму при життю, каже о. Коклин, не добачують пекучого питання вирівнання продукції з розділом.

БУДІВЕЛЬНІ ЮНІЇ ПОКИДАЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ ФЕДЕРАЦІЮ ПРАЦІ.

ВАШИНҐТОН. — 12 будівельних юній зірвали зовсім з Американською Федерацією Праці та випровадилися зовсім з будинку цієї організації.

При федерації лишилися тільки 9 будівельних юній.

ПОВІДОМЛЕННЯ В СПРАВІ ДИВІДЕНД

На засіданні головного екзекутивного комітету У. Н. Союза з 11 грудня 1934 року взято під розвагу справу уділення відповідних дивіденд для членів нових родів обезпечення в тих клясах, у яких на протязі кількох останніх років відсоток смертности не був високий, а тимсамим фонд посмертний тих членів міг відповідно збільшитися.

По засягненню опінії актуарія У. Н. Союза, Лі Джей Вулфа, в тій справі головний екзекутивний комітет У. Н. Союза на своїм черговім засіданні, що відбулося 29 грудня 1934 року в головній канцелярії У. Н. Союза, ухвалив осьтаке рішення:

1. Дивіденди будуть уділені в формі опусту з МІСЯЧНИХ ВКЛАДКАХ.

2. До дивіденд будуть управнені ті члени, що відразу вступили до нових родів обезпечення, принятих на 16 головній конвенції У. Н. Союза в Рачестер, Н. Й., з квітня 1925 року, а саме:

а) ЧЛЕНИ КЛЯСИ О. LIFE PAID UP AT AGE 70.

б) ЧЛЕНИ КЛЯСИ P. 20 PAYMENT LIFE.

в) ЧЛЕНИ КЛЯСИ E. 20 YEAR ENDOWMENT.

3. Члени, обезпечені в клясі O. Life Paid up at age 70 і в клясі P. 20 Payment Life, отримають такий опуст у вкладках:

а) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1926 року, отримають опуст ЧОТИРО-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

б) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1927 року, отримають опуст ТРИ-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

в) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1928 року, отримають опуст ДВО-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

г) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1929 року, отримають опуст ОДНО-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

4. Члени, обезпечені в клясі E. 20 Year Endowment, отримають такий опуст у вкладках:

а) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1926 року, отримають опуст ДВО-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

б) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1927 року, отримають опуст ПІВТОРА-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

в) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1928 року, отримають опуст ОДНО-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

г) Ті, що вступили в члени У. Н. Союза на протязі 1929 року, отримають опуст ПІВ-МІСЯЧНОЇ ВКЛАДКИ.

5. Вище означені дивіденди будуть уділені В КВІТНІ 1935 РОКУ. Належний опуст у вкладках буде зазначений відповідно в рекордових і фінансових звітах головної канцелярії на квітень 1935 року.

ГОЛОВНИЙ ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ У. Н. СОЮЗА:

М. МУРАШКО, гол. предсідник; В. МАЛЄВИЧ, заступник гол. предсідника; Д. ГАЛИЧИН, гол. рек. секретар; Р. СЛОБОДЯН, гол. фін. секретар-касієр; П. МАЦІЙОВСЬКИЙ, завідатель „Свободи".

ВБИЛИ НАЧАЛЬНИКА СУДУ.

Начальник суду в Тарнобжеґу, Скшос, пішов в 8. год. вечором з електричною ліхтаркою в руках, щоб замкнути на ніч пивницю перед злодіями. Коли довший час не вертався, домівники пішли за ним і знайшли під пивничними дверми вже тільки трупа. Покликаний лікар ствердив, що хтось рубнув суддю сокирою в шию і вбив на місці. Закрівавлену сокиру знайшли оподалік. Нема сумніву, що Скшос згинув з рук злодія, якого застав у своїй пивниці.

ЗА ЛИХВУ КАРА СМЕРТИ.

В Афґаністані вийшов дуже суворий закон. Усім, що займаються професійно лихвою, загрожує кара смерти — відрубання голови мечем. Причина такого закону та, що за останній час селяни, ремісники, навіть купці стали жебраками наслідком надто високих лихварських відсотків.

ВОРОНОВ ХОЧЕ ВІДМОЛОДЖУВАТИ 160-ЛІТНІХ ЛЮДЕЙ.

Як повідомляють з Марсилії, славний лікар Воронов, що жиє у Франції, виїхав до Кольомбо, щоб розслідити острів Цейльон, де багато людей осягнуло вік 160 літ. Д-р Воронов хоче перевести на тих людях спроби своєї методи відмолодження про помочі перенесення залоз. На таких старих орґанізмах він досі ще не практикував.

СКРИТОВБИВСТВО.

До Закомаря, пов. Золочів, прийшла вечором 21-літна Стефанія Шумінська у відвідини до свого кревного Стефана Корнила. Незабаром, коли Стефанія лишилася сама в кімнаті, крізь вікно впав крісовий стріл. Куля попала їй у серце, так, що вона згинула на місці. Поліція глядає душогуба.

ЯК РОДИЧІ НЕ ВВАЖАЮТЬ НА ДІТЕЙ!

Олександер і Марія Микитюк з Приворок (Буковина) пішли собі з хати й лишили 2 і піврічну сплячу дитину на печі. Дитина пробудилася й упала в котел з гарячою водою. Дитина зварилася в кітлі. Боячися кари, закопали вони дитину в саді. Та сусіди, що чули крик мами в хаті Микитюка, виділи, як вони закопували в саді дитину й повідомили жандармерію, що арештувала недбалих батьків.

НЕ ЗНАЮТЬ СВОГО ЩАСТЯ.

У Франції за 1933 р. багато осіб, що грали на льотерії і виграли дрібні суми, зовсім не доглянули, що їх льоси вийшли. 4 міліони франків залишились у державній касі, ждучи надаремне на тих, що моглиб їх підняти. Тепер після року вони перейдуть на власність держави.

СОВЄТИ ЗАПОВІДАЮТЬ З НОВИМ РОКОМ НОВУ КРІВАВУ РОЗПРАВУ

МОСКВА (Росія). — Совети не задоволяються розстрілом Ніколаєва, вбивника Кірова, 13 новими жертвами, як і тими, що їх недавно розстріляно, а з яких офіціяльно проголошено тільки сто кілька імен. Вони заповідають, що з новим роком піде дальша безпощадна нагінка за „контрреволюціонерами", що жиють у підпіллю. Советська преса відгрожується, що вони будуть незабаром зметені з лиця землі.

СУМНЕ Й ПОГАНЕ ЖИТТЯ.

МОСКВА. — Якіб не були успіхи Советів на міжнароднім полі чи деінде, життя людей у них повне смутку. Жиють там люди ще й тепер нужденно, коли міряти це життя життевою стопою американського робітника. Так пишуть про Совєти американські кореспонденти, симпатики Советів.

В КІЛЬКОХ ТИЖНЯВ БУЛО ПОНАД 400 САМОГУБСТВ.

ВАРШАВА (Польща). — Подорожні, що приїхали з Ленінграду і Москви, подають, що підчас доходжень у справі вбивства Кірова відобрали собі життя в Советах понад 400 осіб.

ЗАСЛАЛИ ЗІНОВЄВА І КАМЕНЄВА.

ЛОНДОН. — „Ди Дейлі Експрес" подає, що рішенням Сталіна вислано Зіновєва і Каменєва, бувших большевицьких потентатів, на „повільну смерть" на Соловки. Разом з ними виїхали їхні родини.

КОНСУЛЯТИ ПРОТЕСТУЮТЬ.

МОСКВА. — Чужинецькі консуляти хочуть домагатися від советського уряду виявлення, який це консулят був у звязку з Ніколаєвом, убивником Кірова, та піддержував терористичну акцію.

ВІЗИТАТОР ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ ВЖЕ НАЗНАЧЕНИЙ.

ВАРШАВА. — Польська Телеґрафічна Аґенція подає з Риму, що декретом конґреґації для справ східньої церкви папа призначив о. Василя Масцюха, дотеперішнього пароха в Горожанці Великій, повіт Рудки, апостольським візитатором для Лемківщини.

НЕСПОДІВАНКА ДЛЯ УКРАЇНЦІВ У ГАЛИЧИНІ.

ЛЬВІВ. — Номінацію о. В. Масцюха візитатором для Лемківщини приняла українська преса й українське громадянство як велику несподіванку. „Діло" зазначує, що вживає тут „делікатного" слова: несподіванка. Бож громадянство висловилося через своїх леґітимованих представників і через численні селянські депутації, і через пресу, ясно й недвозначно проти цеї номінації, як і взагалі проти креування окремого лемківського епископства.

ПОЛЬСЬКА АҐЕНЦІЯ ПРО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ.

ЛЬВІВ. — Польська аґенція „Всхуд" подає дальші подробиці про хліборобський ліцей з українською мовою навчання. Ще досі не знати, де цей ліцей буде, в якім місті. Аґенція подає, що засадничо виклади будуть відбуватися українською мовою, а окремий розпорядок означить, які предмети будуть викладати по польськи. Подання про допущення до науки в ліцею треба вносити до 10-го лютого 1935 р. Ще не знати, де ліцей буде, але кандидатам треба зголошуватись. Львівська кураторія запропонувала на директора ліцею д-ра Михайла Холевчука, члена дирекції тов. „Сільський Господар" у Львові.

ЧИ Є ВОЄННА УМОВА МІЖ ФРАНЦІЄЮ І СССР?

ЛОНДОН. Українське Бюро подає, що лондонська ґазета „Стар" приносить вістку про існування умови між Францією і СССР. На випадок советсько-японської війни Франція малаб постачати московському урядови на два міліярди зброї та муніції, а вразі французько-німецької війни московський уряд мав би постачити Франції на цюж суму збіжа. Франція заперечує рішучо наявність цеї умови, яка виглядає справді досить фантастично. Франція може далеко лекше дістати збіже з Канади чи з Америки ніж з голодної країни Советів.

КОЛИ ПІДКАРПАТТЯ ДІСТАНЕ АВТОНОМІЮ?

ЛОНДОН. — На засіданні в палаті послів посол Роберт Ґовер зголосив до міністра закордонних справ запит, що чувати з виконанням Чехословаччиною постанови трактатів в Ст. Жермен про надання автономії Підкарпаттю. Міністер Саймон відповів на письмі, що статті трактатів Ст. Жермен про автономію Підкарпаття внесено в цілости до статті 3-тої чехословацької конституції та що урядовців на Підкарпатті покликують з місцевого населення. Виконання статтей про автономію чехословацький уряд відкладає до часу, коли ця країна зможе економічно справитися з видатками у звязку з автономним ладом.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Сити і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

З НОВИМ РОКОМ — ВІД СОЮЗА

В У. Н. Союзі багато говориться на конвенціях, річних засіданнях Головного Уряду, засіданнях Екзекутиви і на Союзових зборах чи стрічах про те, як поліпшити нашу організацію і як її вести, щоб вона кождочасно була зразковою, модерною і фінансово забезпеченою інституцією. А заразом, щоб давала максімум того, що під асекураційним оглядом можна дати. І хто слідить за розвитком У. Н. Союза, той мусить признати, що по тих словах чи писаннях в органі Союза наступали завжди діла. Завдяки щораз новим реформам наш У. Н. Союз постійно розвивається і саме тому може давати своїм членам нові полекші, чи признавати їм певні привілеї.

З теперішнього добродійства, з проголошених отсе Екзекутивою У. Н. Союза перших в історії нашої організації дивіденд, скористають ті члени, що відразу обезпечили себе в нових родах обезпечення. Між ними буде найбільше молоді, але саме те принесе можливо найбільші користи Союзови, бо притягне до нього нові кадри нових членів з рядів тут родженої української молоді. Принаймні того треба надіятися. Старші члени, що перейшли зі старого до нового роду обезпечення, мусять щодо цього пождати на свою чергу, яка прийде в законнім часі та за згодою асекураційних знавців.

Проголошене У. Н. Союзом признання певним клясам права користування дивідендами є новою реальною відповідю на ті голоси, що піднімалися в нас у тій справі. Це є теж доказ солідної господарки в Союзі, бо фінансові знавці ствердили, що фінансовий стан нашої організації є такий, що ми можемо приступити в певних клясах до признання дивіденд.

Та це є тільки започаткуванням нових користей, які членство наше матиме в будучности з У. Н. Союза. Та скільки тих добродійств буде і які великі вони будуть, залежатиме від нашого загалу. Схочемо їх мати — будемо мати. У. Н. Союз не є ніякою бизнесовою корпорацією, обчисленою на зиски для певної групи шеровців, чи кого іншого. Маєток У. Н. Союза — це маєток членства. І ніхто інший, а тільки вони повинні й будуть з нього користати. Памятаймо, що як той наш Союз збільшиться новим членством, то цілком певно збільшаться і користи для членів. Бо згромаджені в У. Н. Союзі капітали не підуть до рук якихсь капіталістичних спекулянтів, але служитимуть для совісного чиповнення тих зобовязань, які Союз перебрав, а позатим на призначення для членів тих полекш, які будуть законно можливі й які члени вважатимуть за потрібні й справедливі. Маєток У. Н. Союза опиниться цілком певно в кишенях Союзовців. Ніхто з нас не буде собі ворогом. Тому дамо собі в Союзі ті привілеї, які тільки можливо буде дати. А теперішні дивіденди є тільки дальшим доказом, що так буде, як отсе пишемо.

ЗАМАХ НА УКРАЇНСЬКІ КООПЕРАТИВИ

(Стаття від кореспондента з Галичини).

Наших „милих „сусідоньків" давно вже колов в очі гарний розвій нашого кооперативного руху. Як можна, — говорили вони — щоб „Русіні", так собі позволяли і, жиючи тут у нашім „панстве", розвинули цей свій рух і поставили його так високо, що з ним не дасться порівнати ніодна „наша" суспільна організація?!

Завидь, коли з нею йде фактична сила, знайде вже завсіди спосіб і дорогу, щоб немилому конкурентови підставити ногу. Так зроблено, наприклад, уже перед сімома роками з касами хорих, котрі, оперті на основах виборности, були майже без винятку в руках польських соціяльних демократів (пепесовців), котрі на їх чолі поставили Поляків, але; річ ясна, соціялістів.

Цей стан річей не подобався „пулковнікам" і вони постаралися про декрет, що зносить засаду виборности дотичних урядовців. Директорів кас хорих в простій дорозі прогнано, а на їх місце поставлено пенсіонованих капітанів та майорів, котрі так розумілися на соціяльнім обезпеченню, як вовк на музиці.

Колиж навіть з Поляками так собі поступлено, то не було перешкоди, щоб і до „русінського кооперативного руху" забратися без великих „церегелій".

Шановні читачі певно вже знають про замах на нашу кооперативну організацію. Ми позволимо собі тут подати в скороченню інтервю з одним з начальних провідників нашого кооперативного руху. Ось його виводи:

„До 31. грудня ц. р. має наш одинокий у Польщі „**Ревізійний Союз Українських Кооператив**" (РСУК) іще право закладати і ревідувати українські кооперативи на цілій области Польщі, у всіх відомих досі кооперативних формах, а то для заспокоєння всіх господарських потреб нашої суспільности.

„Від 1. січня 1935 р. будемо могти задержати це право лише в трохи обмеженім вимірі і лише на областях трох воєвідств: львівського, тернопільського і станиславівського, і то під умовою, що найдальше до 31 березня 1935 р. впровадимо до статутів нашого Союзу Кооператив зміни, вимагані новим законом про кооперативи, то є постанови, що забезпечують урядови рішаючий вплив на кооперативні справи.

„Ті зміни статутів подиктовано вправді всім кооперативам у Польщі, але нас, Українців, болить передовсім це, що нашому РСУК-ови відобрано право організувати кооперативи серед української людности на Волині, Поліссю, Лемківщині і в тій частині люблинського воєвідства, котру замешкують Українці.

„Для ліпшого зрозуміння справи додам, що наш Союз Кооператив працює в трох полишених нам полудневосхідних воєвідствах і на Лемківщині від **30** років, і що українські кооперативи в північно-східних воєвідствах (Волинь, Полісся) організувала ще Українська Централя Кооператива в Києві. Польська адміністрація застала вже нас усюди на тих землях.

„Що наша кооперативна робота була під господарським оглядом доброю, про це свідчать: а) Дуже поважне і все зростаюче число членів (450,-000 осіб, за котрими стоять їх родини, отже разом коло 2 міліонів, або іншими словами: кождий третій Українець у Польщі), поважні торговельні обороти (80 до 130 міліонів злотих річно), уділені позички (20 до 30 міліонів злотих річно), зразковий збут і експорт рільничих продуктів, поважні фонди власної продукції в більше як **100** підприємствах, не говорячи вже про гарно зорганізоване молочарство, і впровадження учених агрономів до нашого малоземельного села. б) Факт, що лиш ми одні в цілій Польщі все це осягнули без якоїнебудь субвенції чи іншої допомоги зі сторони держави, і навіть майже без ніякого кредиту в державних банках, і в) Загальне признання, яке собі здобула наша кооперативна робота в цілім світі. Навіть польський уряд не відмовляв нам ніколи свого признання.

„Та проте маємо забиратися з округів, заселених головно українською людністю, і то саме тоді, коли уряд дістає над цілим кооперативним рухом у Польщі так далеко сягаючу контролю, що в усіх ревізійних союзах затверджує всіх ревізорів, а навіть директорів.

„Це діється тоді, коли обидва жидівські кооперативні союзи могтимуть працювати і дальше на области цілої держави.

„Також німецький кооперативний рух буде могти сам реґулювати своє життя аж у 9-тьох воєвідствах, отже всюди там, де живуть Німці в більших або менших громадах. Усунення української кооперативної ініціятиви з областей, у яких маємо вже кількасот українських кооператив, є **винятковим зіпхненням українського народу вниз.** Але тимбільше нас болить, що кооперативний рух уже з самої природи річей відграє у нас далеко більшу ролю ніж у суспільности польській, німецькій або жидівській.

Новий закон про кооперативи надає Кооперативній Раді при міністерстві фінансів виключне право видавати **посвідки** на це, чи є **доцільним і потрібним** засновувати в данім випадку якусь нову кооперативу. Без такої посвідки суд не може втягнути до реєстру ніякої нової кооперативи. Недопущення РСУК-а на великі, заселені також Українцями, області, є супроти цього в дійсности загамуванням також організації українських кооператив у цих областях. Кождий ревізійний союз союз має **свою** методу праці і **свої** спеціяльні організаційні засади. Отже чужий союз може здержувати і нищити всяку іншу методу праці й усі інші організаційні методи.

„Наші кооперативи, як наприклад „Спілкова Самопоміч" урядовців самого РСУК-а у Львові, має перейняти від нас **варшавський** „Союз кооператив і робітничих спілок". Інші наші кооперативи на Волині, Поліссю, в Люблинщині і в Лемківщині має перебрати переорганізований **варшавський** „Союз **польських** рільничих кооператив".

„А тепер погляньмо на Волинь! Теперішній волинський воєвода, Юзефський, є творцем і виконавцем погляду, що волинських Українців треба щільно відділити від галицьких Українців. Тому й українська кооперативна організація на Волині, яка давно вже приступила буда до одинокого в Польщі „Ревізійного Союзу Українських Кооператив" (РСУК-а) у Львові, знайшлася серед дуже тяжких і винятково вих обставин. По довгих роках існування наших кооператив на Волині волинське воєвідство зажадало від них непередбаченого в ніякім законі затвердження промисловою владою проекту їх уладження. Ніяка наша кооператива, що **не згодилася на рівночасне виступлення з нашого Ревізійного Союзу,** не дістала такого затвердження. Таких домагань не ставить влада до інших, неукраїнських, кооператив ні в Польщі взагалі, ні на Волині, ані також до приватних купців або ручних молочарень.

„Дуже багато наших кооператив на Волині позамикала влада на підставі такого толковання промислового закону. Колиж тісамі льокалі по наших кооперативах обняли потім польські кооперативи або Жиди, то вже влада не робила їм ніяких трудностів і не казала, що ті льокалі „невідповідні".

„Аж раптом появився на Волині „**Союз комунальних і кооперативних організацій кредитових і господарських**", котрий почав основувати районові кооперативи (вони обіймають відразу кілька сусідних громад). В пропаґандивних летючках цього Союзу та цих кооператив проявляють **нашу** дотеперішню кооперативну діяльність на Волині суперечною з ідеєю й теорією кооперативною та **огнищем політичного національного сепаратизму!**

„Тут мушу піднести, що РСУК у Львові не мав ніколи в своїх волинських кооперативах ані одного галицького Українця! Також у своїм відділі в Луцьку не мав наш Союз ні одного урядовця з Галичини. В наших кооперативах на Волині були членами самі волинські Українці ріжних політичних і суспільних переконань".

Те, що тут подано було представлене депутацією всіх українських партій польському премієрови. Та покищо не видно ніяких успіхів із заходів цеї делеґації. І ледви чи будуть.

Ю. Г.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

„ЛОВІТЬ ВОВКА!"

Від якогось часу ґазети Герста ведуть завзяту кампанію нібито для ратування Америки перед червоною небезпекою. Мовляв, Америка у великій небезпеці: їй грозить большевицька революція. Мовляв, усі думаючі люди повинні над тим застановитися. Большевизм шириться всіми боками. Він продирається всюди. Все американське громадянство пересякло большевизмом. Перед Америкою стоїть привид комуністичного перевороту.

Як родовиті Американці подивляться на цю кампанію гістерії, побачимо. Ми можемо з певністю сказати про вигляди большевицьких настроїв серед [illegible] тих, для котрих Америка добровільно прибрана вітчина.

Ріжні іміґрантські ґрупи бачили зріст большевицьких настроїв, але не бачить їх тепер, коли Герст підносить крик. Коли в Америці справді ширилися большевицькі настрої, тоді Герстові ґазети мовчали, ба навіть деколи закидали оком у большевицьку загороду. Іміґранти дали собі раду з большевиками без Герстової кампанії, і нині, як уже большевизм відігнали без Герста, Герстові крики про большевизм іміґрантів тільки на сміх збирають.

ГЕРСТОВА КАМПАНІЯ В СИРАКЮЗІ.

Як віднесуться родовиті Американці до цієї кампанії, деякі поняття може дати місто Сиракюз. Місцева Герстова ґазета почала дошукуватися большевизму в місцевім уні-університеті. Шукали його навіть між учителями сиракюзького університету, а шукали доказів у цей спосіб, що Герстові репортери представляли себе за студентів та розмовляли з професорами, а потім ці розмови поміщували в ґазеті, роздуваючи дрібниці до великих розмірів.

Коли ці розмови появилися в ґазеті, публика, замісць ковтнути висновки ґазети про значіння професорських слів, не тільки їх не ковтнула, але й ще обурилася, що ґазета сміла дати їй такі висновки.

Кажуть, що це під впливом цього обурення Герстова ґазета перестала далі вести таку кампанію в Сиракюз.

НЮЙОРСЬКІ ПРОФЕСОРИ ДАЮТЬ ВІДПІР КАМПАНІЇ.

Незадовго потім почали Герстові ґазети подібну кампанію в Ню Йорку.

Між іншим репортери одної його ґазети пішли до ріжних професорів Професорської Колеґії, щоб, добувши собі довіря до себе як до студентів, довести їх до розмов про большевизм.

Та професори, навчені вже сиракюзьким досвідом, візвали собі стеноґрафів, які записували всі розмови репортерів з професорами. В цих розмовах репортери необачно призналися, що вони мають на цілі пояснити кожду заяву професора в його некористь, що вони мають на цілі зробити враження большевицької небезпеки, словом, що ґазета має на цілі роздути „червону небезпеку". Ці стеноґрафічні протоколи професори зібрали й передали сенатській комісії для розсліду неамериканських заходів. Потім ґрупа визначних професорів зробила публичний протест проти такої поведінки ґазет.

Публика має право знати від ґазети правду, всю правду і нічого, тільки правду. Гістеричний патріотизм — не патріотизм, а недуга, яка якраз може людей довести до тих нещасть, від котрих він збирається їх лікувати. У найкращому випадку люди, котрі чули багато разів крики про небезпеку, не побачивши цієї небезпеки, з часом таких криків перестануть слухати, навіть тоді, як така небезпека справді є.

І. Ільф і Е. Петров.

РОБОТА В „ҐЕЛІОТРОПІ"

(Большевицька гумореска).

Ні в одному місті союзу не можна знайти стільки представництв, як у Москві. Вони в окремих домах. За їх зеркальними склами вилискуються жовті шведські столи, зелені абажури. Домики відділені від вулиці садками, де цвите боз і захрипло співає шпак. При брамі, між двома львами, що вилискуються ранньою росою, звичайно висить чорна склана табличка із золотою назвою установи.

В такій установі приємно побувати, та ніхто туди не заходить. Або то сторін там не приймають, або представництво не веде ніяких справ, а існує лише для більшої прикраси столиці.

Кажуть, що в Котофеєвому переулку віддавна було представництво великого цвітного промислу, „Ґеліотроп". Займало кімнати вигнаного з Москви за мальверзації представництва товариства „Узбекнектар".

Служба „Ґеліотропа" складалася з двох людей: повновласника від ґазонів, товариша Абукірова, та повновласника від вазонів, товариша Женералова. Їх прислали до „Ґеліотропу" з ріжних міст і вони взялися до роботи, не знаючи один одного.

Як лише товариш Абукіров сів на свій стіл, він зараз же переконався, що не має рішучо ніякої роботи. Він переставляв на столі бібуляр; підіймав і спускав стори свого бюрка та знову брався до бібуляра. Коли вкінці переконався, що робота від того не збільшиться та що його ждуть такі тихі дні, він підвів очі та ласкаво глянув на Женералова.

Те, що він побачив, наповнило його серце страхом. Повновласник від вазонів, товариш Женералов, із камяним лицем пересував кульками „щотів", подеколи записував щось на великих листках паперу.

— Ой, — подумав начальник ґазонів — він має тьму-тьменну роботи, а я байдики бю. Щоби з того не було неприємностей.

А що товариш Абукіров мав родину та дорожив своєю вигідною службою, то він вмить схопив „щоти" та став відраховувати на них неіснуючі сотні тисяч і міліони. При тому від часу до часу виписував ріжні круцьки на вузенькому клаптику паперу. Кінець дня був для нього не такий тяжкий, як його початок. В означену пору він збирав записані клаптики паперу в портфель і виходив із „Ґеліотропу". І ось усе про нього.

А начальник вазонів Женералов того дня, як поступив на службу, дуже дивувався поведінці Абукірова. Начальник ґазонів відсував часто шуфлядки свого стола та, як відно, завзято працював.

Женералов, який рішуче не мав ніякої роботи, налякався.

— Ой — подумав він — він має тьму-тьменну роботи, а я байдики бю. Не минути мені неприємностей.

І хоч Женералов не був жонатий, то він також боявся втратити вигідну службу. Тому то він кинувся до „щотів" і став відраховувати якісь аритметичні нісенітниці. Єтрах його першого вже дня дійшов до того, що він постановив вийти з „Ґеліотропу" пізніще ніж його товариш.

Та на другий день розчарувався. Як прийшов до праці точнісенько на мінуту, вже застав Абукірова. Начальник ґазонів постановив показати свому товаришеви, що роботи з ґазонами багато більше, як із вазонами, та прийшов до праці не в десятій, а в девятій.

І ось оба вони, не сміючи навіть глянути один на одного, просиділи ввесь день. Вони витарахкували „щотами", рисували зайчиків у бльок-нотесах великого формату та без причини порпалися в шуфлядах, не сміючи вийти скоріше один одного.

Цим разом нерви виявилися сильнішими в Женералова. Мучений голодом і жаждою, Абукіров вийшов із „Ґеліотропу" пів до семої вечером.

Женералов, радісно схвильований побідою, вибіг мінуту пізніше.

Та третій день дав перевагу начальникови ґазонів. Він приніс із собою сендвічі та як напився ними, свобідно й легко просидів до восьмої вечором. Лівою рукою він впихав у рот ковбасу, а правою рисував малпу, вдавав, що працював. Пять хвилин по восьмій начальник вазонів не видержав і, надягаючи підчас ходу пальто, кинувся до спільної їдальні. Переможець провожав його тихою усмішкою та зараже вийшов.

Четвертого дня оба симулювали до десятої години вечором. А далі справа поступала продовжуваним обома незвичайно скорим темпом.

Женералов сидів до півночі.

Абукіров вийшов в першій годині вночі.

І прийшов такий час, що вони оба засиділися в „Ґеліотропі" до світанку. Жовті, виходілі, вони сиділи в тютюнових хмарах, впялили трупячі лиця в папери та дріжали один перед одним.

Нараз їх погаслі очі припадково стрінулися. А перевтома настільки заволоділа ними, що вони призналися до всього.

— А то дурень із мене! — виклйкнув один.

— А то дурень із мене! — простогнав другий.

— Ніколи собі не прощу! — кричав перший.

— Скільки то ми надармо втратили часу! — жалівся другий.

І начальники ґазонів і вазонів обнялися та постановили на другий день узаґалі не приходити, щоби добре відпочати після дурної боротьби, а на будуче не кривити душею, грати підчас урядування в шахи й розповідати собі найновіші жарти.

Та вже годину після цієї розумної постанови Абукіров пробудився в своєму мешканні наслідком жахливої думки.

— А що, — подумав він — як Женералов має спеціяльні повновласти, щоби викрити лінюхів і грав зі мною пекольну комедію?

І надягнув на свої вихуділі в боротьбі ніженьки московшвальні штани з бавовняного бостону та побіг до „Ґеліотропу".

Сторожі замітали фіолетні ранішні вулиці, песята порпалися в купах сміття. Серце Абукірова билося тріводно в прочутті чогось недоброго.

І справді, між мокрими львами „Ґеліотропу" стояв Женералов у зморщеному від безсонних ночей сурдуті та сумно поглядав на підходячого Абукірова. Він у ньому вже ясно бачив чоловіка, наділеного спеціяльними повновластями для виявлення лінивих службовців.

І ледви сторож відчинив двері, а вони вже кинулися до своїх столів і недоладно миммрили:

— Роботи тьма-тьменна, на час треба вазонів!

— Роботи тьма. Нові ґазони!

І кажуть (та лиш один Держплян всемоґучий знає все), що ті дурні люди досіль і далі симулюють за своїми жовтими шведськими бюрками.

А сильне світло ламп осяює їх костисті лиця.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

БОСТОН, МАСС. Тов. Дружина Князя Данила, від. 238, повідомляє своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю, 6-го січня, в церковній ґалі, 136 Арлінґтон вул., зараз по відправі. Буде вибір уряду на 1935 рік, тому проситься усіх членів прийти на ці збори. Неприявний член заплатить кару. Хто хоче вступити до У. Н. Союза зволить прийти на збори. Проситься членів вписати свої діти до У. Н. Союза. — І. Чопик, предс.; Д. Сілінський, кас.; Н. Давискиба, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Тов. ім. Д. Вітовського, від. 301, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в неділю, 6-го січня, в годині 1-шій пополудні. Проситься всіх членів обовязково прибути, бо на річних зборах є багато справ до полагодження.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє членів, що річні збори відбудуться дня 6-го січня, в церковній ґали при Оклей і Райс вул. Проситься членів, щоб були ласкаві прийти хоч раз в році на збори, вислухати річне справоздання і виповнити свої вкладки. На зборах буде вибір уряду на 1935 рік. — П. Сачавський, предс.; В. Пилипів, кас.; Г. Ониськів, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Сестр. ім. Ольги Бесарабової, від. 47, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих члениць, що річний мітінґ відбудеться в суботу, 5-го січня, в годині 7-мій ввечір, в ґали церковній. Кожда члениця повинна прийти на мітінґ, бо буде справоздання урядників за цілий рік, вибір урядників на 1935 рік та інші важні справи. Не явившася члениця підлягає карі після ухвали річного мітінґу. Пригадується ще раз, котрі ще не змінили старих грамот, нехай постараються змінити, щоб не було запізно. — А. Мушаста, предс.; М. Заблоцька, кас.; П. Паращак, секр.

ЗАМІСЦЬ СВЯТОЧНИХ ЖЕЛАНЬ НА РІДНУ ШКОЛУ.

В домі У. Н. Союза зложили на Рідну Школу в рідним краю замісць висилки святочних желань:

Д-р Л. Мишуга $10; по $5: М. Мурашко, Р. Слободян, Д. Галичин, П. Маційовський і О. Ревюк; по $2: О. Стеткевич і С. Шумейко; М. А. Боднар $1.

Разом вислано до Обеднання $40.

Оксана Суховерська.

ДЕЩО ПРО РИТМІЧНИ ТАНОК

У сучасній добі культурні народи щораз більше виявляють пошанівку для тілесної культури. По цілому світі численні школи вчать ріжними методами мистецтва рухів. Багато вчених науково прослідження те, як чергуються між собою правильно прискорені та повільнені рухи тіла, себто руховий ритм тіла. Після цього повстала поважна тіловиховна література. Розвинулася й тілорухова техніка. Велике зацікавлення танком оживило діяльність і поважних музик.

А скільки тепер танцівниць і танцюристів! Ріжні танки ви[illegible] тепер по театрах. На [illegible] конкурс сценічного та[illegible] в Англії зголосилися до 3.000 кандидатів! А скільки тепер шкіл мистецько-ритмічного танку! В Німеччині в самому Берліні урядово налічували у 1930 році їх — 154. На першім конкурсі мистецьких гурткових танків у Парижі 1932 р. найвизначніше місце придбали собі Німці. В Польщі минулого року зїхалися були з усіх країв світу танкові світочі на конкурс сольового мистецького танку. Сто трицять танцівниць і танцюристів із Австрії, Франції, Чехословаччини, Данії, Естонії, Єгипту, Фінляндії, Голяндії, Греції, Індії, Ісляндії, Італії, Латвії, Німеччини, Росії (емігранти), Румунії, Канади, Злучених Держав Америки, Швеції, Швайцарії й Угорщини пописувалися ріжноманітними танками, щоб придбати славу своїй батьківщині. Цього року Австрія зорґанізувала в Відні конкурс танків, де, крім представників ріжних держав і народів, брали участь і Українці, що танцювали наші народні танки і здобули почесну грамоту за історичний боєвий танок „Запорожець".

Цікаво зазнайомитися з історією танку, бо в нас ріжно на нього дивляться. Та передусім зазначити треба, що й були ріжні роди танку. Звичайно говорять у світі про такі: релігійно-обрядові, народні, придворні й товариські, мистецькі з ріжними відділами, н. пр., балетні, визволені й т. д.

Найдавніша форма танку це „релігійний танок", що появляється в усіх народів. Виконували його жерці та жрекині; їх поважний танок мав виявляти ту згоду-гармонію, що панує у всесвіті. У стариннім Египті, в Вавилоні, в Асирії, у Греції танок входив у склад ріжних релігійних обрядових церемоній. У Римі були для цього окремі жрекині „весталки", що були в великій пошані. Деякі храми мали свої окремі школи. Там дівчата вже за ранніх літ довго мозолились, щоб вивчитися танкового мистецтва й ним звеличувати релігійні обряди. Релігійне захоплення виявилося поважними рухами, то знову такими ошоломливими, що переходили в нестяму. У Греції була навіть окрема танкова релігія, звязана з почитанням бога Діониса. Сучасні Індійці ще досі плекають релігійні танки з дуже складними рухами. Японці бережуть у себе прабатьківський, старинний танок, що в рухах ховає таємне значіння релігійних поглядів. Жиди-староввіри (хасиди) ще й досі підтанцьовують у своїх божницях... І взагалі й у інших народів і в старовину і пізніше по храмах чи танцювали, чи підтанцьовували.

Народні танки сягають найдавніших часів. У них можна замітити основи — релігійні, воєнні, мисливські, любовні й обрядові. Такі народні танки на релігійній основі подибуємо в Европі серед Сербів, Болгар та Румунів. До народніх танків любовних зачисляють танки — еспанські, італійські й деякі словянські. Воєнні танки з відгуками боротьби мають Шкоти, Альбанці, Англійці й інші.

За народніми повстали в середньовіччі по лицарських замках „придворні" танки. Народні поети-співці (трубадури) в південній Франції у своїх піснях часто згадували про такі танки. Коли повстали вони, ми не знаємо, алеж розвинулися вони найбільше в XVII. і XVIII. столітті й захопили королівське життя. Улюбленим танком того часу був „менует", поважний, повільний танок французької аристократії, і „ґавот" веселий, скочний. Із придворного танку витворилися згодом товариські танки й балетні. Придворний танок перейшов опісля то на сцену театрів у формі балету, то до панських сальонів, де його танцювали на балях. По великій французькій революції в Парижі нарахували 1,800 танкових саль. Так дуже полюбили Французи цей танець, — він перейшов у товариський.

Із товариських танків перший був „контреданс", себто танець, де пара стоїть проти пари — цей танець 1825 р. перероблено на відомий у нас „кадриль". А балєтний танець (пор. італійське слово „балєтто" — скачу, танцюю), де танець сполучували з ріжними рухами, з „розмовами на миґи" — сягає ще часів староднинних Ґреків та Римлян, де він витворився з релігійних обрядів. Алеж розвинувся він щойно в середньовіччі в Італії, звідки в XVII. столітті перейшов до Франції, Німеччини й т. д. Спершу виводили балєт у сполуці з лицарськими грищами, а далі він перейшов на королівські двори. Французький король Людвик XIV., що сам танцював у 27 балєтах, 1662 р. оснував навіть першу академію балєту в Парижі. Від половини XVII. в. входить балєт до опер, при чому цікаво зазначити, що в XVIII. в. виступають у балєті лише чоловіки, й щойно в XIX. в. дістається до балєту й жінка.

У XIX. ст. балєт занепав і щойно у XX. столітті (від 1907 р.) починається відродження балєтного мистецтва, і то завдяки Росії, що поставила балєт на високий мистецький рівень. Назвемо декількох російських балєтних мистців: Фокін, Сергій Дягілєв, Карсавіна, Павлова, Ніжинський і ін. Російські мистці балєту звернули увагу на узгідливість (гармонію) рухів цілого тіла: голова, руки, ноги, кожний нерв, ціле тіло мусить танцювати... Відповідно до того до балєту почали використовувати музику великих світових композиторів.

*

У XX. ст. починається нова доба танцю, доба відродження тіловиховання. Появляється мистецький танок, який поділяють звичайно на: мистецький балєт, і на новий танець т. зв. „визволений". Починають у тіловиховній ділянці шукати нових шляхів, починається кипуча праця. Новий танок повинен бути вислововом одуховлення людини, що хоче ритмічно - плястичними (мягкими, гарними, опуклими) рухами тіла осягнути глибоку і правдиву красу тіла й душі. Він повинен творити в рухах одну гармонійну цілість. Той танець визволюється від старого балєту, сполучує рухи тіла в одне ціле з музикою. А через те, що музику можна ріжно розуміти, й до неї ріжно підходити, то й у танку почали творити ріжні відміни й ріжні способи його виконування. Тепер дійшли вже до думки, що його можна танцювати при дострою музики, але й без музики. Ритм тоді зазначують такі струменти, як бубон, ґонг*) і т. ін. Але буває й таке, що й без цих струментів танцюють. Бо власне, музика при танці має за мету тільки впровадити в настрій, щоб танець утворити. Тут уже важніша річ — декорації, освітлення, одяг. Головно — одяг повинен бути так придуманий і так зроблений, щоб у кожній подробиці згоджувався (гармонізував) з настроєм танкової композиції. Не можна, н. пр., виконувати німецького вальса, чи нашу коломийку в трикоті, або у старім грецькім одягу (хітоні). Кожний народній танець повинен мати відповідний костюм. Це саме треба сказати і про декорації й освітлення, що для кожного танку, головно, народнього, повинні бути відповідні.

*

Цікаво зазнайомитися з деякими реформаторами танку, людьми, що повводили в нього багато дечого нового. І так Айзедора Дункан, Каліфорнійка, мала відвагу в 1900 роках виступити проти балєту, відновила давній старогрецький танець, почала танцювати у ґрецькім одягу й боса. Виступала сама й зі своїми ученицями та сестрами по більших европейських містах і придбала багато наслідувачів свойого розуміння танку. Спершу працювала вона в Німеччині, потім заснувала свою школу в Зальцбурґу в Австрії, пізніше коло Парижа, потім у Росії. Сама вона вже не жиє, але її діло продовжують її сестри.

Майже рівночасно з Дункан (1910—1911) швайцарський композитор і педаґоґ Жак Далькроз звертає увагу при навчанні музики на так звану „ритмічну ґімнастику" й нею починає нову добу в музичному вихованні: ритм, динаміку**) музичне темпо***) можна, мовляв, виражати рухами тіла. За його почином у містечку Гелєрав під Дрезденом у Німеччині збудовано величаву школу, де Далькроз і працював. У свою методу впроваджує Далькроз плястику, себто вміння виводити гарні, узгідливі (гармонійні) мягкі форми в танці. Цю методу засвоїв собі тепер увесь культурний світ, її розвинула найкраще школа в Гелєрав, яка тепер пішла своїм шляхом, — далькрозівську методу плекає школа в Ляксенбурґу під Віднем.

Учень Далькроза, д-р Рудольф Боде, пішов трохи далі за свойого вчителя. На його погляд, танковий ритм повинен бути залежний від тої сили, що порушує наше тіло й дає йому вираз. Далькроз учив, що для танку найважніша річ — музика: відповідно до неї треба творити й укладати рухи, вона каже, які рухи робити. Для Боде музика дає тільки спонуку для ритмічного руху; в ньогож найважніша річ — сила, головна прикмета руху, потрібна до розвитку ритму, це — воля. І Боде здобув собі багато прихильників і оснував свої власні школи в Німеччині (Ляйпціґ, Мінхен).

У наших часах сильно вибився в мистецькому танку Мадяр Рудольф Лябан, сам славний танцівник-педаґоґ і великий знавець хореографії (мистецтва танцю). Він є творцем танкового письма, щось наче рухомих нот — „кінетоґрафії". І він має свої школи (з його школи вийшла найбільша сучасна танцівниця Марі Віґман), оснував у Німеччині рухові хори т. зв. „Ляенбевеґунсхере", є це рухомі танкові товариства зорганізовані на зразок ґімнастичних, або співучих товариств, що їх члени плекають ритміку рухів, учаться виконувати ріжні танкові, Лябаном скомпоновані, рухомі твори. Провідна думка в його танку — „гарний рисунок руху". На його погляд, від наказів музики при танку можна увільнитися, щоб танцювати; на те не треба аж музичної принуки; можна й без неї обійтися; диригентом до танцю має бути душа й той настрій, що виявляється гарними рухами. Не за музикою слід, мовляв, танцювати, а з власної волі, „так як я хочу", з того нестримного почуття ритму, що дрімає у мистців руху. До танку може бути спонукою й поезія, ритм слова. Тимто Лябанові танки можна танцювати і при „шушуканнні", а то й у тиші. Справжній танцюрист повинен уміти добре порушуватися в просторі, по-мистецьки „рисувати" своїми рухами; він мусить уміти оцінити й виміряти рисунком рухів простір. Щоб танцювати по-мистецьки, треба вміти вливати в рухи красу, цілу душу, всі почування й думки.

Погляди Лябана мають великий вплив на мистецький танок не лише в Німеччині, а й загалом в Европі й Америці.

Треба згадати ще школу тіловиховання в Льогелянді („Шулє фір Керпербільдунґ, Гандверк унд Ляндбав ін Льогелянд)". Ця школа домагається ґімнастики і спорту на свіжому повітрі, звертає велику увагу на ритміку й плястику в танці, в якому, мовляв, повинна бути повна свобода рухів. Ця школа каже танки супроводжати музиці.

Німеччина є розсадником і верстатом праці на полі ритмо-плястичного, танкового тіловиховання. Звідсіль новітній мистецький танець із його ріжними методами розходиться по цілому світі.

В Австрії найкраща школа ритмо-плястики — в Ляксенбурґу коло Відня — вона з погляду техніки, мистецтва танку й ритміки стоїть дуже високо. У самому Відні провадить свою школу ритмо-плястичних танків Ґертруда Боденвізер, що влаштовує зі своєю школою по цілій Европі пописи. Її чудові танки бачили ми й у Львові.

І Чехословаччина плекає ритмо-плястичний танок, має ріжні школи тіловиховання та танків і багато композиторів мистецьких танків. Зокрема ритмічну ґімнастику плекають чеські Сокільські товариства, що на своїх пописах дають прегарні ритмічні композиції. Сокільська чеська ритмічна ґімнастика спирається почасти на методі Далькроза, та є в ній багато чеського: рухи й танки укладають там до народніх чеських пісень або до чеської музики.

*

Виринають тепер питання: який напрямок танку добрий, котра школа ліпша? А тож одна школа й її прихильники вихвалюють тільки свій напрямок, а нехтують іншими. Та відповісти на це можемо таке: ріжні роди й методи танку можуть бути добрі й розумні, бож усі вони мають за мету — пізнати, зрозуміти й навчитися мистецтва танку. Кожна школа танку змагає до того, щоб чогось навчити, і кожний, що має до танку талант і охоту, коли візьметься завзято, пильно й сумлінно до праці, навчиться танкового мистецтва. Та хто тої божої іскри т. є хисту танкового не має, то щоб покінчив не знати які славні танкові школи й учився там не знати як довго — він буде лише танкове мистецтво „фабрикувати"; з нього буде „зверху щось, та всередині ніщо". Бо, як у кожному мистецтві, і тут **треба йти вперед, виробляти щось своє і давати своє.** Сліпе наслідування — це тільки застій. **У мистецтві стояти на місці, значить — іти назад!**

(„Життя і Знання").

*) Ґонг — китайське слово — мідяний струмент, у формі тарілки; його найчастіше вживають тепер при боксі, або в театрах; як ударять у ґонг — то вистава починається.

**) Динаміка — наука про закони руху тіла та про рушійні сили.

***) Музичне темпо — міра скорости, з якою виконується якийсь твір.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

АМСТЕРДАМ, Н. Й.

Українська іміґрація на фільмі.

В Америці маємо вже підприємства, які взялися до того, щоб нашій іміґрації передати на екрані види з нашого рідного краю, чи наше життя-буття оттут в Америці. „Фільмове підприємство п. Василя Авраменка дало такі дві вистави і в нашій громаді, в днях 21 і 23 грудня. Мені здається, що це є цікаве для нашого загалу, розкиненого по цілій Америці, побачити в живих образах наші народні установи і наших народніх діячів чи передових людей, яких вони може ніколи в життю не бачили. Цікаве теж побачити як живуть Українці в ріжних кольоніях, як от у далекій Норт Дакоті. Вважаю, що такі вистави приносять великий хосен. Це є знята на фільму історія нашої іміґрації. І такі підприємства ми повинні піддержувати.

Цеж додає духа бачити, як наш нарід усюди дбає за те, щоб задержати свої звичаї. Це підбадьорює, коли чується про 90-літнього старця з Норт Дакоти, що, вмираючи, питає, чи вже минуло 25 років польської окупації над Галичиною? І радісно почути його відповідь: „Пора вмирати, та надія — не вмирає".

Українець.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Річниця Листопадових Днів.

За старанням української громади, згуртованої при укр. прав. церкві, відсвятковано дня 4-го листопаа 16-ту річницю революційного зриву українського народу в Галичині.

Над висипаною на церковній площі в честь незнаного стрільця України могилою з березовим хрестом, заквітчаним вінком з дубового листя, почалася в 1-шій годині пополудні жалібна панахида, яку відправив епископ Іван Теодорович в асисті трох священиків: о. І. Савчука, о. Г. Павловського й Воронкевича.

Довкола могили повнили почесну службу старшини й стрільці У. Г. Армії, місцевого Стрілецького Гуртка ч. 1, й члени ОДВУ, ч. 12, які були запрошені офіціяльно до участи.

В панахиді взяло теж участь наше свідоміше громадянство.

Першу святочну промову над могилою виголосив епископ Іван Теодорович, згадавши безіменних героїв, котрі з вірою в побіду йшли захищати Вітчину і котрі лишили нам заповіт — піти знову у вир боротьби за незалежність України.

Високо патріотичну промову виголосив о. Іван Савчук, місцевий парох, представивши учасникам щасливі хвилини відродження нашої держави, та цей смуток, який оповив всіх вірних синів України по втраченій волі. „Духи стрільців зза могил кличуть нас єднатися на велику бурю, на більші жертви; й тоді, коли ворожою кровю сплине українська земля, тоді цею „вражою, злою кровю" окупимо волю Вітчині".

При кінці цеї промови о. І. Савчук просив присутніх, щоб зложили жертви на тих, що коротають свій вік між нами, з лихою, латаною долею — на інвалідів У. Г. Армії.

Хор ім. О. Кошиця під орудою о. І. Савчука відспівав вязанку стрілецьких пісень, чим причинився до звеличання цього небуденного свята.

Кінцеву надмогильну промову говорив старшина У. Г. Армії, Т. Свистун. Говорив з глибоко відчутим сентиментом, прощаючи товаришів зброї, **котрі віддали своє життя за Вітчину, за ідею Самостійности.** „Діло, за яке вони поклали свої буйні голови, буде дальше гартувати нас до народнього зриву — за честь і славу товаришів, за неньку Україну", говорив бесідник. А закінчив присягою: „Ми клянемося сповнити ваш заповіт, який жевріє сьогодні в серцях міліонів — виборотн Україні волю".

Жертви на інвалідів У. Г. Армії зложили: Укр. Стрілецький Гурток ч. 1-ше $5; укр. прав. церква $7; по $1: пані Рибачок, М. Семків, Т. Федусь, М. Гула, Й. Матлюк, І. Мельничук, Г. Григорчук, П. Омелян, І. Кутельмах, М. Шеремета, Т. Свистун, М. Ворончак, П. Мельник, Й. Михалюк, д-р П. Дубас, д-р В. Ґалан, Г. Грищишин, А. Хадай, І. Ленчак, М. Московия; А. Пташинський 50 ц.; дрібними жертвами $15.59. — Українська громада з Норту, 3322 Норт Лоренс вул., зложила на поклик Миколи Хмелика, підчас вечері У. Н. Школи, $6.21. — Разом уся збірка дала $54.30.

По відтрученню розходу в сумі $7, осталося $47.30, які вислано через Обєднання на призначену ціль.

Митро Пасічник.

ГОСТИНА В ЯПОНЦІВ.

Чужинця, що подорожує по Японії, здивує напевно, що Японець вічно всміхається. Один японський професор пояснює, що причини того сміху треба шукати в фізіольоґії Японців, зате інший так каже:

— Чужинці дуже багато говорять про наш усміх, а ми сміємося тому, що не розуміємо, що говорять до нас чужинці. Та щоби не викликати непорозуміння, коли не знаємо в чому річ, найкраще всміхатися та мовчати.

Чужинець, що є гостем типової японської родини, винесе за першим разом не дуже приємне враження.

Наймичка стягне йому черевики з ніг, а господар посадить його на долівці застелений матами. Треба додати, що після такого півгодинного сидження ноги терпнуть.

Опісля приносять чай без цукру, горошок варений з цукром, а підчас розмови втирають ніс і плюють до паперців.

По обіді знову дають чай без цукру та попивають, при цьому цмокають, полочуть уста і т. д.

Як Японці приходять у гостину, здіймають черевики або ходаки, а входячи на мати, клякають, підпираються руками, пальці підчас клякання повинні бути зовні. Щойно тоді починається привитання.

Підчас ґутірки Японці не дивляться ніколи на себе. Видно вважають образою вдиратися комусь у глибину серця та пронизувати його очима.

Тому, що не дивляться на того, що розмовляє з ними, не знають, чи гість цікавиться розмовою, чи взагалі слухає або спить.

Тому після кожного льоґічного речення вимагають від того, хто слухає — наче потвердження, що слухає. Повинен говорити: „гай", „гай", що значить: „так".

Вона: Направду, пане Михайле, вашому батькови дуже гарно з його сивим волоссям.

Він: А бачите, а це, сиве волосся він завдячує мені!

ПОВІДОМЛЕННЯ

ОТСИМ ПОДАЄТЬСЯ ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЕНАМ, ЩО

ЗАГАЛЬНІ РІЧНІ ЗБОРИ

УКРАЇНСЬКОГО ДЕМОКРАТИЧНОГО КЛЮБУ

:——::—— відбудуться :——::——:

У ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 4-ГО СІЧНЯ (JANUARY) 1935 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ

214—216 FULTON STREET, ELIZABETH, N. J.

в годині 8-мій ввечір.

На ці збори запрошується всіх членів і тих, котрі бажалиб стати членами Клюбу. На цих зборах буде вибір нового уряду на 1935 рік. По зборах буде членська забава. 1

Микита Ґальонович, предс.; Іван Клок, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє всіх своїх членів, що важні збори відбудуться в неділю, 6-го січня, в годині 2-гій, пополудні. Обовязком членів є бути на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. — Іван Михальцевич, предс.; В. Дольський, кас.; Н. Судчак, секр.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє всіх членів, що на мітінгу 15 грудня вибрано слідуючий уряд на 1935 рік: Я. Лещак, предс.; А. Поливчак, заст.; П. Остапчук, фін. секр.; М. Мамчак, кас.; С. Пограничний, рек. секр.; І. Чурчак, заст. кас.; Ф. Бутинець Я. Кцюк і М. Маркович, контр. комісія; Ю. Поливчак, І. Поливчак і Т. Ґолимар, надз. хорих; Григ. Закорчений, капітан; Ю. Родзіняк, хорунжий; Д. Фортуна і Т. Марайка, тростіси; А. Поливчак, репрезентант до У. Н. Д. Мітінґи будуть відбуватись в другу суботу по першім, в У. Н. Домі, 214 Фултон вул. — Я. Лещак, предс.; М. Маркович, кас.; Петро Остапчук, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. Тов. Галицька Січ, від. 207, повідомляє своїх членів, що на річнім мітінгу 16 грудня вибрано на 1935 рік слідуючий уряд: Василь Гудима, предс.; Теодор Тимкович, заст.; Іван Сторожук, кас.; Павло Сисун, заст.; Ол. Сельський, секр.; Іван Олійник, заст.; Йосиф Косцюк і Микола Рева, контрольори; Данило Данилюк і Дмитро Атаманюк, хорунжі; Теодор Тилега і Гр. Валько, опікуни хорих; Олекса Гринишин, дверник. Місячні збори будуть відбуватись як і дотепер, друга неділя попершім. — Олекса Сельський, секр.

СТЕМФОРД, КОНН. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 350, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінгу 16-го грудня вибрано уряд на 1935 рік як слідує: Василь Карий, предс.; Іван Кресан, заст.; Йосиф Тирчик, секр.; Ілія Михайлишин, заст.; Микола Когут, кас.; Олекса Грицишин, заст.; Семан Панасюк, Андрій Кругляк і Стефан Куривчак, контрольори; Кароль Кульгович і Ілія Терлак, опікуни хорих. Місячні збори будуть відбуватись в першу неділю по 15-тім, в гали церковній. — Я. Тирчик, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. Відділ 308 вибрав слідуючий уряд на 1935 рік: Іван Селяник, предс.; Дмитро Бакай, заст.; Петро Івасишин, секр.; Федор Данько, заст.; Дмитро Сокольський, кас.; Семен Коробій, заст.; Юрко Селяник і Максим Івасишин, дверники; Юрко Чорний і Йосиф Івасишин, контрольори; Антін Хоміський і Василь Заяць, надз. хорих; Максим Івасишин, погребник.

ГУДСОН, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 273, подає до відома всім, що на річних зборах 16. грудня вибрано на 1935 рік гой самий уряд, то є: Стах Козуб, предс.; Тимко Драущак, заст.; Іван Рейтаровський, кас.; Михайло Марцінюк, заст.; Томко Долинський, секр.; Василь Андрушків, заст.; Михайло Гриб і Михайло Лябрук, контр. комісія; Іван Ґрех і Михайло Кіцяк, надз. хорих; Михайло Кіцяк, дверник. — Стах Козуб, предс.; Ів. Рейтаровський, кас.; Т. Долинський, секр.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

POLISH UKRAINIANS DEMAND HOME RULE.

WARSAW, Dec. 13 (A. P.)— Home rule for 3,900,000 Ukrainians living in Poland was demanded today during a Senate debate on constitutional reform.

Through their spokesman, Senator Horbaczewski, the Ukrainians said they intend to introduce a special article into the Constitution compelling Poland to grant self-Goverment to the Ukrainians.

Constitutional reform was approved by the legislative body a year ago, but Marshal Pilsudski disapproved and the project is being revised radically. The Ukrainians are seizing this opportunity to present grievances.

(Boston Globe, December 14, 1934).

CURLEY RAPS MUNITION MEN.

Governor-elect James M. Curley took a rap at the munitions manufacturers last night when, speaking before the Ukrainian Societies of Greater Boston, he said that these manufacturers were the only ones who got a profit out of the World war.

„We had hoped that the war was to end war. The only ones who got a profit from the war were the munitions manufacturers," the Governor-elect stated in his address delivered in the Brunswick Hotel.

(Boston Post, December 17, 1934).

Спогад.

Пан Вашатко повдовів, недавно. Йде вулицею з приятелем, нараз йому на голову паде дахівка.

— Бачиш, — каже пан Вашатко — моя жінка певно щойно тепер дісталася до неба!

Михайло Зощенко.

ПРИ СКЛЯНЦІ ПИВА

Сиділи в Моссельпромі густою компанією.

Прімадонна Заливай-Римська згадувала:

— Мене раз викликали. Страх! Феєрія! Правда, я була в доброму настрою. Стали викликувати від першої дії. Скінчилась опера — вже пора йти додому, а все викликають... Дві години, три, чотири... Вже отворили крамниці, задзвонили на Службу Божу, „Самолет" уже відплив від пристані, а мене все викликують. Я зомліла. Мені дали двацять два мілярди.

— У банкнотах з 1922 року? — спитався комік.

— Золотом. Цеж було перед війною.

— Мені раз також... Згадати страшно — перебив Гайда-Тройський. — Грав я „Гамлета" в Олександрії. Зі мною Кость Варлаамів, Володко Давидів, Микола Ходотів, Юріїв Юрко, Прохор Садовський, Савина Марія Гаврилівна. Ось і стали мене викликати. Шість днів викликали. Оплескують, оплескують, поступають до дому, пообідають, знову до театру — тай знову оплескують. А я не їівши, не пивши, шість днів при рампі стою та кланяюся... Такий то був ентузіязм у молоді. Половину університету мертвими відвезли на Обухівську: замісць долонь вони мали шматки окровавленого мяса.

— Наче котлети? — задумався комік.

— Таки так! Чотири малощо не вмерли з голоду: далеко до дому йти. Вже потім начальник міста Драчевський здогадався прикликати пожежну сторожу. Розігнали публику, а мене автом додому відвезли.

— Мене також нераз викликали! — солодко прищурився комік.

— Публика? — недовірчиво спиталися з трох боків.

— Так, публика також. Раз у Симбірську гімназистка викликала й оцтовою кислотою з фляшки... Катастрофа! Раз знову викликав кравець. На розі (в Симферополі було) Московської та Салгірної, та давай обробляти парасолею. Багато разів викликали... Є що згадувати. Раз навіть до двобою викликали. Я згодився, та теє... випив трошки. Рано будять, — я не чую. Викликали, викликали, а я шусть під ліжко, тай так і не вийшов. Ріжно було...

Трагік сердито напився пива.

— Мене також багато разів викликали. Памятаю, в Вологді викликають: „Три рублі кари на основі 38. параграфу!" — „Завіщо?" — „Бешкет серед прилюдного стиску людей". — „Прошу!"... У Темрюці також. Оповісткою. Не приходжу. Бац! Начальник поліційного участка! „Пять рублів на основі позаочної постанови"... Завіщо? „Поява в нетверезому стані, на основі 41. параграфу, прилюдно у великому гурті людей"... Позволь-те! В Семипалятинську на основі 39. параграфу викликали. Три дні сидів я в блощичнику. Вже не пригадую собі, завіщо. Чи то я Гламу Даляй-Лямського бив, чи то він мене. Обох викликали.

— Мене вчора викликали, — механічно сказав антерпренер Укусі-Епішкін.

— Публика? — оживився ввесь столик.

— У „Рабіс" викликали. Нарушення кодексу праці. Дали...

— Дарунок?

— Ні, дарунка не дали. Покарали в користь безробітних... Дати треба...

Всі замовкли, задумались у спогадах. У каварню влетів задиханий режисер і підбіг до столика.

— Приятелю! Викликали! — заломив він руки перед антерпренером...

— Хто викликав?... Завіщо... — знову оживилися всі.

— На безпритульних „викликали", стократь хай будуть вони прокляті... А я не маю ні цента, ні центиметра... викликали, братіки!

— Так хтож викликав?

— Ніхто не викликав, — дайте мені спокій... Я відзиваюся до ваших почувань! Я, братіки, ах!!

Всі замовкли. І мовчали дуже довго, поки антерпренера не викликали орудки, прімадонни до телефону, а решту — до інших столиків...

Режисер сидів сам один і сумно потягав пиво.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

МОНЕСЕН, ПА.

З панахиди на інвалідів.

При панахиді, яку відслужив о. Г. Пипюк в укр. прав. церкві по мучениках-героях Української Армії, що віддали своє життя за волю України, зібрано на інвалідів такі жертви; о. Гр. Пипюк, Фр. Янковський по $1; по 50 цнт.: Д. Проць, Надія Проць, Д. Пшик, М. Куць, Емілія Лабойко; Юстина Янковська 35 ц.; по 25 ц.: Марія Маєрнік, Юстина Кудлик, Марія Коник Марія Сивик, Станислава Коваль, Анастасія Кретяник, Ілько Фаль, Сташко Голятівський, Іван Бачинський; дрібними 65 ц. Разом $7.75, які вислано через Обєднання до краю на інвалідів.

ЕМБРІДЖ, ПА.

З панахиди на край.

В неділю, дня 16-го грудня, о. М. Марущак, парох місцевої укр. прав. церкви, оголосив на Службі Божій, що на вечірні відбудеться панахида за бл. п. М. Грушевського, про якого смерть щойно надійшли вісти. Підніс панахиди церква заповнилась вірними. Зійшлися всі хористи і гарно співали, а о. Марущак виголосив проповідь про мученицьку смерть першого голови Української Держави. Нарід плакав, тронутий цими словами. При тій нагоді зібрано на політичних вязнів дрібними датками $2.60, які переслано до Обєднання.

Присутний.

СИРАКЮЗ, Н. Й.

На інвалідів.

На панахиді в церкві та на концерті з нагоди Листопадового Свята зібрано дрібними датками $87.02 і ті гроші переслано через Обєднання на інвалідів.

Віктор Осухівський.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член тов. Запорозька Січ, від. 283 У. Н. Союза, складаю щиру подяку головним урядникам нашої організації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у моїм нещастю. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзови. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Іван Чорній,
Обурн, Н. Й.

За містом.

— Ласкавий пане, змилосердіться над бідним чоловіком і дайте якусь милостиню — не маю нічого на цьому світі, крім набитого револьвера!

„ПОГЛЯНЬТЕ НА ВАШІ ГУДЗИКИ!"

Як відомо, Жиди всюди агітують за бойкот Німеччини. Таксамо і в Швеції. Коли стокгольмський соціяльно-демократичний часопис став містити заклики за бойкот Німеччини, йому відповів великий шведський щоденник. Між іншим сказав таке: Коли ви розпинаєтеся за бойкот, то насамперед мусите викинути друкарську машину, на якій друкується ваш часопис, божця машина німецького виробу. Німеччина майже всьому світови постачає крукарські машини та друкарський матерія́л. Таксамо мусіли́б ви викинути на смітник черенки. Колиж ви, пане редакторе, короткозорий, то мусите теж викинути ваші окуляри, а бодай скла з них, бо вони напевно німецький тотвар. Німеччина доставляє всьому світови оптичні скла. Далі подивіться на гудзики при ваших штанах. Колиб ви купили собі інші гудзики, то не моглиб їх пришити, бо всі голки спроваджує Швеція з Німеччини. Коли ваша жінка має сорокату суконку, то вона фабрикована при помочі німецьких анілінових красок. Німецькі краски заволоділи хемічний промисл, ніхто не може дорівнати їм! Ще багато порад міг би я вам дати, та закінчу такою: „Викиньте крізь вікно ваш олівець, бо він із німецького міста Нірнберг. А коли викинете, тоді світ увільниться від зайвої балаканини соціяльно-демократичної преси".

ДЕЩО ПРО НАЦІОНАЛЬНУ САМОПОВАГУ, СУМЛІННЯ Й ХТО ЇХ НЕ МАЄ.

Етичні норми людства змінюються. Змінюється й погляд на сумління. Ці погляди змінюються з віками, з поступом; вони мають своє специфічне забарвлення у ріжних народів, суспільних верствах і т. д. Для універсального вирішення цілє питання досить складне. Та коли ти, читачу, хочеш мати відповідь на нього щодо себе самого і знаних тобі громадян українських, можеш досягти цього зовсім легко. Візьми якусь конкретну справу, наприклад справу Українського Дому для Музею Визвольної Боротьби України. Про збірки на цю справу ти знаєш, як знають всі Українці. Знаєш, що збірка проваджується вже повних два роки. Знаєш, що справа Музею й Українського Дому для нього є справою не тільки великого національного значіння, але і справою нашої репрезентації перед чужинцями. Знаєш і те, що здійснення цього завдання зовсім легке, що на вибудування три-поверхової камяниці потрібна зовсім невелика сума, що колиб усі дали хоч малий даток, хоч по одній центині, то цей дім давноб уже був готовий; що справа досі проволікається не через що інше, лише через байдужність багатьох наших громадян, через байдужність отих, яким ніби нема ніякого діла до того, чи матимемо ми визвольний музей, чи ні; чи буде він в Українському Домі, чи в автомобілевих гаражах; чи будуть нас чужі люди поважати, чи будуть кепкувати з нашої нікчемности („ті Українці навіть на хатину для свого єдиного Музею Визвольної Боротьби України не можуть за кілька років стягатись, а теж пнуться до державности". Подібне про нашу жертвенність уже писали; згадай прим. д-ра Борського з „Народньої Політики"). І коли ти, читачу, належиш до тих, що ще й досі ні шеляга не дали на вибудування Українського Дому в Празі, коли тобі байдуже, чи станемо ми посміховищем в очах чужинців, які нас сьогодня винищують, і яких ми з усієї душі ненавидимо, то відповідь готова: ти не маєш ні крихти самоповаги, ні національної гордости. А коли це справді так і коли ти й надалі лишишся байдужим, то нащо тобі морочити свою світлу голову питаннями про якусь-там самоповагу, сумління, національні гордощі, про якийсь-там музей визволення і т. п., коли тебе твоя байдужність так докладно звільнила від усього і в дні страшного суду нації наділила таким спокоєм? Подалі від таких питань... хай живе тупість!

З. Дуган.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

Чоловік малярки: Як то? В цьому одязі хочеш мене портретувати? Чи не стидно тобі? Таж сурдут із пообриваними гудзиками!

Жінка малярка: Не бійся, я гудзики домалюю!

— Чи ви вірите в право дідичности?

— Так, я вірив до кінця тамтого місяця, поки не отворив завіщання мого вуйка!

Маляр (до своєї жінки): Побачиш, що по моїй смерти мої образи матимуть величезну вартість...

Жінка: — Що з того, коли ти маєш залізне здоровля!

пані, ніколи стати доброю танцюристкою.

— Щож це за річи?

— Ваші ноги...

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (155)

Роджер Сесил бачив, як дикуни задержалися й знову звернулися проти нього. Вмить один скочив у повітря, розмахуючи списою, та видаючи з себе дикі воєнні окрики. Скоро інші почали робити те саме, щоби підбехтати свою відвагу та розбудити себе до нападу.

За хвилю вони вже знову були ближче до нього, і Сесил поклав ще одного з них вистрілом з револьвера. Він знав, що в револьвері ще лишилося пять куль, а тут проти нього стояли 18 ворогів.

Як йому не вдасться їх відстрашити, його доля запечатана. Що вони мусіли віддавати одно життя за одним за кожду спробу вбити його, це зробило певне враження на дикунів. І тому, беручися до нового нападу на нього, вони вже зробили це багато обережніше. Передусім вони розбилися на три відділи.

Ці кинулися на нього з трох сторін, і хоч він вистріляв усі свої кулі з добрим вислідом, усетаки вони нарешті добігли до нього. Вони відай догадувалися, що він уже не має більше амуніції, і тому хотіли взяти його в неволю живцем.